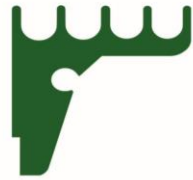

Pekka Allonen
amanuenssi, VTM
Suomen Metsästysmuseo

KARJALAISET METSÄSTYS- JA KALASTUSKULTTUURIAINEISTOT ARKISTOISSA

KARJALAN ERÄPERINNE -SEMINAARI 25.3.2021 Karjalatalo

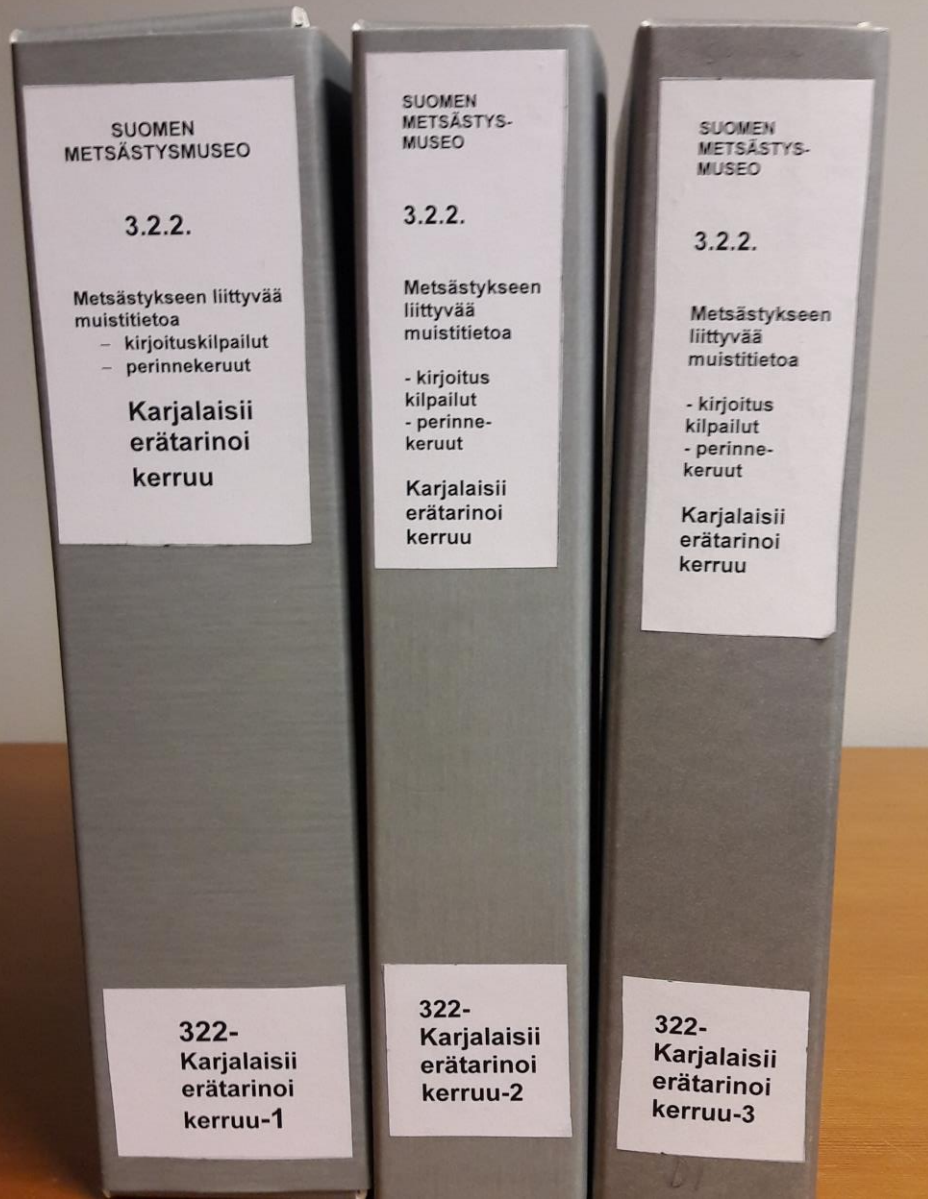

Karjala-aineistot
Suomen
Metsästysmuseon
arkistossa.

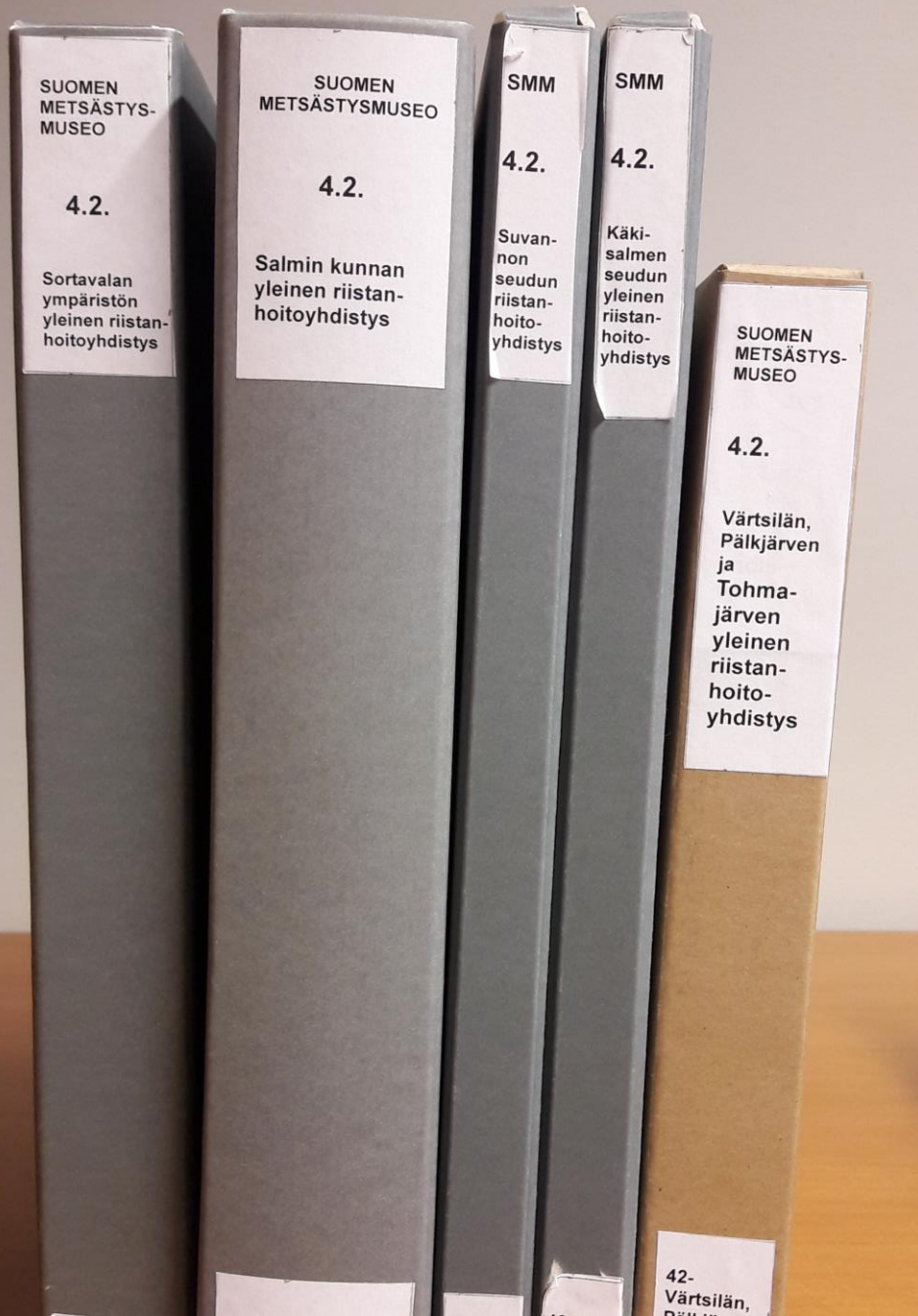
- Karjalaisii erätarinoi kerruun aineistot.
- Metsästysseurojen arkistoja.
- Riistanhoitoyhdistysten arkistoja.
- Valokuva-arkistossa 540 kuvaa.
- Suomen Metsästäjäliiton arkiston Karjalaa koskevat aineistot.

Karjalaisii erätarinoi kerruu

- Luovutetun Karjalan eräperinteen keruu

- Aktiivinen keruu aika 1.4.2015 - 31.3.2016. Vastata sai keruun ajan jälkeenkin.
- 70 diarioitua kirjallista vastausta tai kuvalähetystä, joista 14 määrääjän jälkeen. Kaikkiaan 506 tekstisivua ja 55 valokuvaa.
- 14 Metsästysmuseon tekemää haastattelua, joissa haastateltiin 19 kertojaa.
- Metsästysmuseum toteutti keruun yhdessä Kuparsaaren Metsästysseuran ja Karjalan Liiton kanssa.

Luovutetun Karjalan riistanhoitoyhdistysten arkistot

- Käkisalmen seudun yleinen riistanhoitoyhdistys
- Salmin kunnan yleinen riistanhoitoyhdistys
- Suvannon seudun riistanhoitoyhdistys
- Sortavalan ympäristön yleinen riistanhoitoyhdistys
- Värtsilän, Pälkjärven ja Tohmajärven yleinen riistanhoitoyhdistys

METSÄSTYSYHDISTYS

r. y.

PERUSTETTU

19-17

Luovutetun Karjalan metsästysseurojen arkistot

- Lyykylä Jaktvårdsförening – vain valokuvia
- Metsästysyhdistys Tuliluikku
- Viipurin Riistamiehet
- Viipurin läänin Metsästysyhdistys - Jagtföreningen i Wiborgs län

Metsästysyhdistys Tuliluikun vieraskirjan kansilehti.

I Hans Kejserliga Majestäts Höga Namn, Dess Senats för Finland resolution i anledning af en för Guvernören Christian Oker-Blom, Packhusinspektorn A. Hirn, Öfversten F. C. Örn, Hofrättsadvokatfiskalen J. F. Hallonblad, Stadsfiskalen F. Ritz och Hofrättsextrafiskalen Edvard Fabritius ingifven skrift, innefattande anhållan om fastställelse af ansökningsskriften bilagde stadgar för en tillämnad jagtförening i Wiborgs län; varande sagde stadgar af följande lydelse:

STADGAR

för

Jagtföreningen

i

Wiborgs län.

§ 1.

Föreningens syftemål är att, till befrämjande af en rikligare tillgång på nyttigt villebråd, efter bästa förmåga och öfverty-

Luovutetun Karjalan metsästysseurojen arkistot

Viipurin läänin Metsästysyhdistyksen säännöt vuodelta 1874.

Kaksi Tuliluikun
puheenjohtajaa:
Ville Laapas
(1917 – 1955)
ja
Sauli Laapas
(2017 -)

Suomen Metsästysmuseo

Viipurilaisen
Metsästysyhdistys
Tuliluikun jäseniä
metsästysmajallaan
Luumäellä 1920-
luvulla.

Erämiehiä
Viipurin
asemalla
lähdössä
karhujahtiin
Suistamolle
vuonna
1929.

Kuva Saari, Viipuri, Suomen
Metsästysmuseum

Suomen Metsästäjäliiton arkistokokoelma

- Karjalaisten metsästysseurojen kanssa käytyä kirjeenvaihtoa 1920- ja 1930 – luvuilta.
- Karjalaan nimettyjen maakunnallisten metsästyksenhoidonneuvojien, myöhempien riistapäälliköiden lähettämiä raportteja ja toimintakertomuksia.

Liiton jäsenseuran, Viipurin Riistamiesten vuosikokous vuonna 1960.
Suomen Metsästysmuseo

KANSALLISKIRJASTON DIGITAALISET AINEISTOT

digi.kansalliskirjasto.fi

- Kansallisarkisto on digitoinut kaikki Suomessa julkaistut sanoma- ja aikakauslehdet vuoden 1939 loppuun saakka.
- Lehtiä voi lukea Kansalliskirjaston kotisivuille tehdyn käyttöliittymän (digi.kansalliskirjasto.fi) kautta ja etsiä aineistoa sanahaulilla, asiasanalla, julkaisun nimellä tai julkaisupaikalla.
- Palveluun kirjautunut asiakas voi luoda sivustolle oman leikekirjansa.
- Luovutetun Karjalan lehdistö on sotavuosia lukuun ottamatta nähtävillä internetissä.

Kuva M. L. Carstens, Museovirasto

Yleinen metsästäjäkokous Viipurissa 25.8.1887

Wiipurin läänin metsästyshdistys saa täten tunnioittamalla kutsua kaikkia maamme metsästyshdistyksen jäseniä ja joutsimiehiä samoin kuin muitakin asiata harrastavia henkilöitä ottamaan osaa täällä pidettävään yleiseen metsästäjain kokoukseen ensi tulewan elokuun 25 p:nä kello 5 j. pp., jossa keskustellaan muutos-ehdotuksista nykyään voimassa olevaan metsästyslakiin. Kokous pidetään Terwaniemen ravintolassa tässä kaupungissa. Wiipurissa heinäkuulla 1887.
Wiipurin läänin metsästyshdistyksen puolesta:
Johdofunta.

Wiipurin Uutiset
30.7.1887

Wiipurin läänin metsästyseura saa täten nöyryimmästi kutsua maassa olevia Metsästyseuroja ja muita asiaan harrastavia henkilöitä osaanottamaan yleiseen metsästäjäkokoukseen täällä 25 p:nä ensitulevaa Elokuuta kello 5 j. pp. keskustelemaan ehdotusta metsästyslain muutokseen. Kokous tapahtuu Pyhän Annan ravintolassa tässä kaupungissa. Wiipuri, Heinäkuussa 1887.
Wiipurin läänin metsästyseuran puolesta.
Johdofunta.

Wiipurin Sanomat
20.8.1887

Metsästysseura-uutisia 1930-luvulta

Metsästyskielto

Laillisen edesvastuun uhallä kiellämme kaikenlaisen metsästyksen vuokraamillamme mailla Terijoen pitäjän Haapalan kylässä.

KELLOMAEN
METSÄSTYSSEURA.

12036

Karjala 11.8.1937

Metsästyskielto

alueella Matkaselkä—Kaalamo—Haapavaara.

Kiellämme täten laillisen edesvastuun uhallä sivullisilta kaikenlaisen metsästyksen ja koirien irtipitämisen vuokraamillamme metsästyksmailla, jotka sijaitsevat Ruskealan pitäjässä, alueella Matkaselkä—Kaalamo—Haapavaara ja johon alueeseen kuuluvat lähemmin seuraavien omistajien maat:

Sahakosken Kartano ja Tehtaat O.Y:n, Puulike Supinen O.Y:n, Heikki Pieviläisen, Matti Metelisen, Eino J. Iksen, J. Savolaisen, H. Niemisen, Matti Monosen, A. Hulkon, Juho ja Matti Saharisen, E. Pirisen, O.Y. Bruno Procopé A.B:n, A. Puton, Herman Silvennoisen, Kaukas Fabrik A.B:n, Juho Silvennoisen ja Hilma Kallion. Laskelä O.Y:n mailla on annettu yleiskielto jo aikaisemmin.

Huomautamme samalla, että mainittu alue on järjestetty varhioinnin alaiseksi ja tullaan sieltä tavattavat salametsästäjät asetamaan syytteeseen metsästyksen ja rikoslain säätämällä tavalla.

LAATOKAN-KARJALAN ERÄNKÄVIJÄT r.y.

Metsästysseura perustettu Suojärvelle

Tk:n 22 pñä kokoontui Suvilahdessa useihin kymmeneen nouseva metsästäjien joukko keskustelemaan metsästyksen perustamisesta Suojärvelle. Seura päätettiin perustaa. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin lehtori Eino Kivinen Sortavalasta ja sihteeriksi kauppias Simo Rusi Suojärveltä.

Seura päätti liittyä jäseneksi Suomen Yleiseen Metsästyksiin. Seuran hallitukseen valittiin seuraavat henkilöt: metsänhoitajat I. Ollikainen ja M. Kolehmainen, johtaja H. Nuoranne, piiripäällikkö O. Laukkanen, korjaamonjohtaja V. Backman, maanviljelijä P. Hokkinen ja pankinjohtaja V. Mantila. Näistä tuli hallituksen puheenjohtajaksi metsänhoitaja M. Kolehmainen, sihteeriksi pankinjohtaja V. Mantila ja rahastonhoitajaksi piiripäällikkö O. Laukkanen. Tilintarkastajiksi valittiin alueestari H. Putkonen ja maanviljelijä P. Vahronen, varalle apteekkari A. Soininen.

Seuraan liittyi heti useita kymmeniä jäseniä. Seuran tarkoituksena on seuran vuokraamilla mailla harjoittaa järkipäristä metsästyksiä ja riistanhoitoa ja samalla edistää puhdasrotuisten, kunnollisten metsäkoirien kehitystä järkipäristä siitoksella ja kilpailuja toimeenpanemalla.

Metsästyssammunnan kehittämiseksi seura järjestää metsästyssampumaharjoituksia ja kilpailuja.

Ajokoirakokeet Raivolassa

Kannaksen Metsästyssseura järjesti t. k. 27 ja 28 päivinä ajokoirakokeet Raivolassa aseman läheisyydessä, keskuspaikkana matkustajakoti Ruskola. Kokeiden ylituomarina oli varatuomari J. A. Kattelus ja koirien ulkomuotoarvostelun toimitti kauppias Eevert Kilpiä, molemmat Viipurista. Keli- ja sääsuhteet olivat hienoisesta, miltei koko ajan kestäneestä lumisateesta huolimatta suotuisat. Kokeisiin osaaottaneista 17:stä koirasta saavutti palkintosijoille oikeuttavan pistemäärän tosin vain 10, mutta näiden tulokset olivatkin sensijaan suorastaan loistavat.

Palkinnot jakautuivat seuraavasti:

Voittajaluokka: Renu-Halu, 205/I, om. U. Heikkilä, Viipuri, 92,65 pist., I palk. sekä kiertopalkinnot Raivolassa Mitta ja Raja-Sarvi, Rai, 926/I, om. T. Hämäläinen, Viipuri, 91,20 pist., I palk. ja kiertopalkinto Puolustuksen Muki; Lisse av Huuna-Träff, 16/I, om. V. Koskela, Myllykoski, 89,43 pist., I palk. ja Lalli-Tassu, 259/I, om. E. Kilpiä, Viipuri, 83,15 pist., I palk.

Avoin luokka: Velo, 322/I, om. O. Kopperi, Kivennapa, 91,75 pist., I palk. sekä kiertopalkinnot Kannaksen Maljakko ja Käkösennäpän Matti; Salmon-Lissi, 318/I, om. O. Michelsson, Raivola, 87,1 pist., I palk. ja kiertopalkinto Tarun Muisto; Lempo, 1595/II, om. H. Vaalma, Tienhaara, 82,32 pist., I palk.; Maikki, 1446/II, om. V. Nyssönen, Lappeenranta, 77 pist., I palk.; Kurin-Ralli, 1593/II, om. A. Mansikka, Nuoraa, 64,62 pist., II palk. ja Hely (Renu-Halu 205/I—Hely 176/I), om. U. Toivonen, Rajajoki, 59 pist., III palk.

Mainittakoon, että ajokoiranarttu Lisse av Huuna-Träff, 16/I saavutti kolmannen ensi palkintonsa voittajaluokassa ja kun aikaisemmatkin ovat omistajansa ilmoituksen mukaan saavutetut valio-arvoon oikeuttavissa olosuhteissa, tulee Lisestä siis tämän tuloksensa perusteella käyttövalio.

Äyräpään Metsästyssseuran vuosikokous

pidettiin t.k. 2 pñä Pölläkkälässä. Kokouksen puheenjohtajana toimi metsätarkastaja E. Sarkeala ja pöytäkirjan laati johtaja A. Sammallahti. Luettiin johtokunnan laatima vuosikertomus, josta m.m. kävi selville, että paikkakunnalla on saatu salametsästyksen huomattavasti vähenemään ja riistakanta lisääntymään. Riistakantaa olisi omiaan vielä huomattavasti lisäämään jokaisessa kylässä rauhoitusajana irrallaan juoksevien koirien hävittäminen. Vuokrattuja metsästyssmaita on kuluneena vuonna ollut seuralla n. 10.000 ha useissa eri pitäjissä Kannaksella. Metsästyksiä on harjoitettu rajoitetusti ja riistaa säästien. Kertomuskaudella on ammuttu 145 kpl. jäniksiä, 6 kpl. metsoja, 10 kpl. teerejä, 201 kpl. sorsia ja 1 pyy. Muun toiminnan ohella on harrastettu myöskin ampumaurheilua. Yleisen ampumatason kohottamiseksi on toimeenpantu jäsentenvälisiä ampumakilpailuja, joihin on ollut runsaasti osanottajia. Seuran jäsenmäärä on 49.

Vuosikertomus samoin kuin vuosittain hyväksyttiin ja myönnettiin asianomaisille tili- ja vastuuvapaus.

Johtokuntaan valittiin isännöitsijä U. Tolonen, metsätarkast. E. Sarkeala, poliisikonstaapeli A. Raaska, apteekkari K. S. Melaja, maanviljelijät M. Mäkelä ja E. Mätkönen sekä kirjanpitäjä S. Stenberg. Varajäseniksi tulivat johtaja A. Sammallahti ja rakennusmestari A. Pelkonen.

Tilintarkastajiksi valittiin konttorivirkailija E. Turunen ja metsäkasööri E. Sarkeala sekä varalle poliisikonstaapeli J. Tiainen.

Huutoimikuntaan tulivat konttorivirkailija E. Turunen, toimittaja J. Komonen ja konemestari J. V. Järvinen.

Jäsenmäärän rajaksi päätettiin 75. Johtokunnan huoleksi jätettiin hankkia lisää metsästyssmaita.

Laatokka 31.8.1937

Laatokka 26.8.1939

Karjala 1.12.1937

Karjala 5.4.1939

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkisto

- Perinteen ja nykykulttuurin aineistot

- Käsikirjoituskokoelmat sisältävät folklorea ja muistitietoa yhteensä noin 600 hyllymetriä. Kokoelmissa on yli 4 miljoonaa satua, tarinaa, sananpartta, laulua, uskomusta tai muuta perinnetekstiä.
- Muistitietoa äänitteinä kymmeniä tuhansia tunteja ja videoita yli tuhat tuntia. Äänitteitä voi kuunnella digitaalisina arkiston tutkijasalissa.
- Käsikirjoituskokoelmien muistiinpanoista on tehty perinnelajeittain ja aihepiireittäin kopio- ja viitekortistoja. Aineistot saa käyttöön arkistosalissa. Henkilökunta auttaa tiedonhauissa.

Professori Jouko Hautala SKS:n Kansanrunousarkiston äänitearkistossa vuonna 1953. Pekka Kyytisen kokoelma, Kansatieteen kuvakokoelma, Museovirasto.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkisto

Perinteen ja nykykulttuurin aineistot

- Kansatieteellisestä aineistosta on viitekortistot sekä teeman että paikkakunnan mukaan.
Teemahakemisto jakautuu kymmeneen ryhmään ja sen ensimmäinen ryhmän Elinkeinot kolme ensimmäistä teemaa ovat:
- a) Hylkeenpyynti
- b) Kalastus
- c) Metsästys, aseet, petoeläimet

Suomen Kansan Vanhoja Runoja voi tutkia verkkosoitteessa: <https://skvr.fi/>

Helppokäyttöinen liittymä.

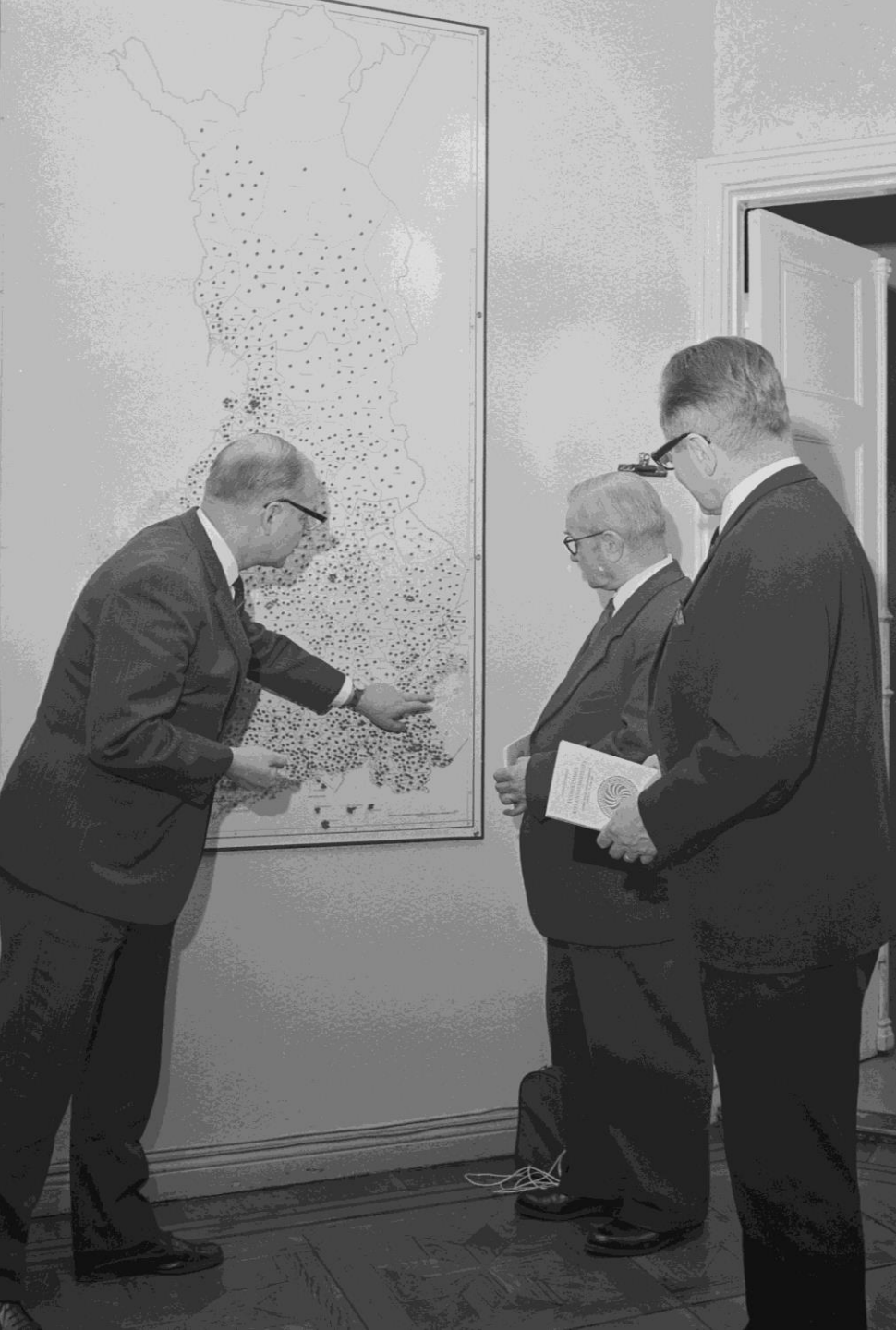
Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkisto

Perinteen ja nykykulttuurin aineistot

- Metsästyskaskujen keruukilpailu 1977. Keruun aihepiirejä olivat mm. metsästystapahtumat, eri metsästysmuodot, metsästysaseet, koirat ja isännät, jahtivieraat ja jahti-isännät, tunnetut metsästäjähahmot, suomalaiset metsästäjät ulkomailla, saaliit, salakaadot ja salametsästys, metsästäjät ja kotiväki, "eväät", juhlat ja peijaat. 2500 sivua, 215 vastaajaa.
- Metsänkuninkaan jäljillä –kilpikirjoitus 1997. Karhunmetsästäjille suunnatun kilpikirjoituksen vastaukset. Tarinoita ja kuvauksia erämuistoista ja metsästysharrastuksesta. 212 sivua, 27 vastaajaa.

Hallituskatu 1, Helsinki. www.finlit.fi. sks@finlit.fi

Sisäkuva SKS:n arkistotiloista 1980-luvulta. Mainostoimisto
Preesens Oy:n kokoelma, Keravan museo

Kotimaisten kielten keskus (Kotus)

- Opetus- ja kulttuuriministeriön alainen virasto.
- Kotuksen Suomen kielen nauhoitearkiston murreäänitteet sisältävät runsaasti metsästykseen ja kalastukseen liittyvää perinnettä ja historiaa.
- Arkistoon talletetuista nauhoitteista löytyy tiedot kokoelmatietokannasta. Yli puolet haastatteluista digitoitu, mutta useimpia ei ole asiasanoitettu. Tutkija joutuu tietoja etsiessään kuuntelemaan nauhat läpi.
- Kotimaisten kielten keskus Hakaniemenranta 6 00530 Helsinki. www.kotus.fi arkisto[ät]kotus.fi.

Helsingin yliopiston Suomen kielen professori Pertti Virtaranta esittelee kollegoilleen alueita menetetystä Karjalasta, joilta hän on kerännyt karjalaista murre-sanastoa mm. Yleisradion äänitearkistoon.

Pekka Kyytinen, Kansatieteen kuvakokoelma, Museovirasto.

Kansallisarkisto

Kansallisarkiston Astia-verkkopalvelussa tekemäni tiedonhaut ovat tuottaneet tulokseksi ainakin seuraavat metsästysaineistot:

- Nimismiespiirien arkistot:

Metsästyslippujen luetteloita, riistan merkintäluetteloita ja tilityksiä 1930-luvulta on ainakin seuraavista kunnista: *Antrea, Heinjoki, Hiitola, Jaakkima, Kaukola, Kirvu, Lumivaara, Muolaa, Ruskeala, Räisälä, Salmi, Sakkola, Sortavala/Sortavalan mlk., Vahviala, Vuoksenranta, Vuoksela ja Äyräpää.*

Kansallisarkiston julkisivu.

Simo Rista, SER, Helsingin Kaupunginmuseo.

Kansallisarkisto

- Hiitolan kunnan kunnallislautakunnan arkisto. Kirjeistö, Yleiset sosiaaliset tehtävät: Kalastus, metsästys ja vahvistetut eläinten tapporahat 1877-1938.
- Metsähallituksen Äyräpään hoitoalueen arkisto. 2 kpl metsästystä koskevia lupakirjoja v. 1930.
- Viipurin lääninhallituksen läänin kanslian arkisto, Pakkolunastusasiakirjat 1927: Äyräpäänjärven ja sen rantamien metsästysoikeus
- Lumivaaran lankakunnan yhteismetsä Oy. Lumivaaran yhteismetsä-nimisen yhteisalueen metsästystä ja riistanhoitoa koskevat järjestyssäännöt, pöytäkirjat 11.4.1939 ja 18.4.1943 sekä muita edellä mainittuihin kokouksiin liittyviä asiakirjoja.

Astian osoite: <https://astia.narc.fi/astiaUi/index.php>

Viipurin hovioikeuden sinettileimasin, Kansallismuseo

Kansallisarkisto

- Luovutetun Karjalan kalastuksesta löytyy tietoa useampien arkistonmuodostajien kokoelmista kuin metsästyksen:
 - Maatalousministeriö: Kalastuskarttakokoelmassa karttoja valtion kalastuspaikoista.
 - Maataloushallitus: Valtion kalastusten omistusta ja järjestelyä koskevia asiakirjoja ja kalastusten vuokrausta koskevia asiakirjoja.
- Rakennushallitus: Kalastuksessa tarvittavien rakennusten piirustuksia (kalastuspaikkojen asuinhuoneet, kalastustarvikkeiden säilytyspaikat jne.).
 - Viipurin lääninhallitus: Luettelot valtion kalastuspaikoista ja sääntönäistiloista sekä niiden vuokraajista.

Arkkitehti Uno Ullbergin piirtämä Viipurin maakunta-arkisto vuonna 1936.

Kuva Aarne Pietinen, Historian kuvakokoelma, Museovirasto.

Kansallisarkisto

- Metsähallitus: Salmin ja Äyräpään hoitoalueiden arkistot, joissa kalastusoikeuksien vuokrasopimuksia ja kalastusoikeuksien luetteloita
- Nimismiespiirien arkistot: Jaakkima, Kaukola ja Käkisalmi ja Sortavala ja Harlu.
- Kunnanarkistot: Hiitola ja Lumivaara.
 - Hiitola: Keisarillisen Suomen Senaatin talousosaston antamat kalastussäännöt vuodelta 1876, kalastuslainat ja avustukset ym. 1944-1945.
 - Lumivaara: kalastusasioita koskevaa kirjeenvaihtoa vuodelta 1943.
- Suistamon kalastuskunnan arkisto: Tilit vuodelta 1938 ja kuitit 1938 - 1946

Rauhankatu 17, 00170 Helsinki. www.arkisto.fi.

Digitaaliarkisto: <http://digi.narc.fi/digi/ohjeet>

<https://astia.narc.fi/astiaUi/kayttoOhjeet.php>

Kansallisarkiston julkisivu.

Volker von Bonin, Helsingin kaupunginmuseo.

Museovirasto

KANSATIETEELLISET KYSELYTUTKIMUKSET 1956 – 1996

- Kysely 10 1963 Maaseudun työvuosi (töiden vuosikierto; maa- ja karjatalous, kotitalous, käsityöt, metsästys, metsänkäyttö, talvitiet ja talviajot yms.)
- Kysely 9 1962 Sälemerta, Jääverkkokalastus
- Kansatieteelliset kyselytutkimukset 1956 - 1996
Kysely 24 1977 Heittouistelu, Muu vapaa-ajan kalastus

Museoviraston Sturenkatu 2a:n
toimipisteen asiakaspalvelu.
Mikko Patrikainen, Museovirasto.

Museovirasto

Kansatieteen kuvakokoelma

Kokoelman tallennuksen painopisteenä on historiallisesti ollut suomalainen kansanomaisen kulttuuri elinkeinoineen ja kansanperinne.

Museoviraston kuvakokoelmissa on yhteensä noin 18 miljoonaa eri tekniikoin valmistettua kuvaa.

Samuli Paulaharjun vuosina 1907 - 1908 piirtämä "pyy'yslava" Ruodavuksen rannalla Suistamon Shemeikassa. Kansatieteen kuvakokoelma, Museovirasto.

Laatokan rantaa Hiitolassa.
Kiitokset kaikille!